

(สำเนา)

ที่ นร ๐๖๐๑/๕๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทำางวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอรื้อวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ด่วนมาก
ที่ นร ๒๒๐๑/๑๑๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓
(๒) บันทึก เรื่อง วันเริ่มใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้มีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
(๑) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่าวันที่
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เริ่มมีผลใช้บังคับเป็นวันใด นั้น
บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวข้างต้น
แล้ว เห็นว่า การกำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายนั้น จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้
ในกฎหมายนั้นเอง เพราะมิใช่เป็นเรื่องการคำนวณระยะเวลาตามบทบัญญัติว่าด้วยระยะเวลา
ในลักษณะ ๕ บรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อมาตรา ๒ แห่ง
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า
พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น กำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่
พระราชบัญญัติลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรก เพราะฉะนั้นพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ เป็น
ต้นไป

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับหลักเกณฑ์
การนับระยะเวลาที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับซึ่งปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาว่า คำพิพากษา
ศาลฎีกาในเรื่องนี้มี ๒ คำพิพากษาและขัดแย้งกัน กล่าวคือคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๕๘๐๙/
๒๕๓๙ ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอ้างว่า ในคำพิพากษาศาลฎีกานี้ได้นับ
ระยะเวลาที่กฎหมายมีผลใช้บังคับตามวิธีการนับระยะเวลาที่บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์ คือไม่นับวันรวมคำนวณเข้าด้วย แต่ก่อนมีคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าว ศาลฎีกาได้เคยพิพากษาวางบรรทัดฐานวิธีการนับระยะเวลาที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับไว้เช่นกัน คือ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๗๐/๒๔๗๗ ซึ่งพิพากษาว่าเมื่อกฎหมายกำหนดให้ใช้บังคับในวันใด กฎหมายก็ย่อมมีผลใช้บังคับในวันนั้น มิใช่มีผลในวันรุ่งขึ้นตามวิธีการนับระยะเวลาตามที่บัญญัติ อยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งความเห็นทางกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกา วินิจฉัยนี้อยู่ในแนวทางเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐/๒๔๗๗ อย่างไรก็ตาม คำพิพากษา ของศาลนั้นย่อมมีผลเฉพาะคดีนั้นๆ เท่านั้น มิได้มีผลเป็นการทั่วไป แต่สำหรับความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกานั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๒ ว่า เมื่อ คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นทางกฎหมายเป็นประการใดแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรม ถือ ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้และใน การพิจารณาเรื่องนี้ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม
โทร. ๒๒๒๐๒๐๖-๙
โทรสาร ๒๒๖๖๒๐๔
www.krisdika.go.th

บันทึก

เรื่อง วันเริ่มใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๒๒๐๑/๑๑๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๒ และในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติว่า "พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป" นั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายดังกล่าวมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง และทรัพย์สินของประชาชนโดยตรง การนับวันใช้บังคับของกฎหมายจึงต้องมีความชัดเจนถูกต้องด้วย ทั้งนี้ เพื่อขจัดปัญหาในการปฏิบัติของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง แต่ตามบทบัญญัติมาตรา ๒ แห่งกฎหมายดังกล่าว ได้มีความเห็นในการนับวันใช้บังคับกฎหมายนี้ออกเป็นสองฝ่าย กล่าวคือ

๑. ฝ่ายแรกเห็นว่ากฎหมายนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลในการนับวันใช้บังคับ ถือตามหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ คือ ไม่นับวันแรกที่มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่เริ่มนับวันถัดไป เมื่อกฎหมายนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๒ วันแรก (๒๑ เมษายน ๒๕๔๒) ไม่นับแต่เริ่มนับวันถัดไป คือ วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๒ ทำให้การนับวันพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน ของฝ่ายแรกนี้เป็นเป็นวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ อันเป็นวันที่ทำให้กฎหมายนี้มีผลใช้บังคับ (เทียบเคียงได้กับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๐๙/๒๕๓๙)

๒. ฝ่ายหลังเห็นว่ากฎหมายนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลในการนับวันใช้บังคับ ถือตามตัวบทของกฎหมายที่มีการบัญญัติไว้ในมาตรา ๒ เป็นสำคัญ ซึ่งบัญญัติว่า "พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป" เมื่อกฎหมายนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๒ จึงเห็นว่าการนับจะต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาคือวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๒ เป็นต้นไป มิใช่เริ่มนับจากวันถัดจากวันประกาศ การนับวันของฝ่ายหลังนี้ทำให้พ้นกำหนด ๑๒๐ วัน อันเป็นวันที่ทำให้กฎหมายนี้มีผลใช้บังคับเป็นวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงขอหารือเกี่ยวกับการนับวันที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับควรเป็นวันใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาปัญหาข้อหาดังกล่าวข้างต้น โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วมีความเห็นว่า กำหนดเวลาวันเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ใน

กฎหมายนั้น ๆ เพราะมิใช่เป็นเรื่องการคำนวณระยะเวลาตามบทบัญญัติว่าด้วยระยะเวลาในลักษณะ ๕ บรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกรณีที่หารือมานี้ มาตรา ๒^(๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น กำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกาศในราชกิจจานุเบกษาคือวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๒ เป็นวันแรกหรือวันที่หนึ่ง และครบกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๒ เพราะฉะนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ อันเป็นวันพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน เป็นต้นไป

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๔๓

^(๑) มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป